

KATARINA NINA SIMONČIČ
Asistentica u Zavodu za dizajn tekstila
i odjeće Tekstilno-tehnološkog fakulteta
u Zagrebu

KULTURA ODIJEVANJA NA PRIJELAZU
IZ 19. U 20. STOLJEĆE U ZAGREBU
disertacija

Mentor: dr. sc. Zvonko Maković

Disertacija obranjena 5. ožujka 2010. na
Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu,
pred povjerenstvom u sastavu:
dr. sc. Jasna Galjer, izv. prof. (predsjednica)
dr. sc. Zvonko Maković, red. prof.
dr. sc. Žarko Paić, doc.

SAŽETAK

Kultura odijevanja obuhvaća širok pojam, od društveno-kulturnog ozračja, mode, odnosa mode i umjetnosti, do odnosa mode i hrvatske tradicijske baštine – anti mode. Spomenuti odnosi su u doktorskoj disertaciji istraženi po poglavljima. U rekonstrukciji tog modnog perioda, ključnu ulogu imala je žena. Ona je pred kraj 19. stoljeća, kao vizualni znak suprugove financijske moći, zarobljena u korzetu, dok početkom 20. stoljeća, oslobođena korzeta, predstavlja vizualni znak političkih promjena i društvene emancipacije.

Početak 20. stoljeća obilježen je umjetničkim pravcem Secesije te se osnovne karakteristike stila u radu nastoje iščitati likovnom analizom na secesijskoj modnoj odjeći, koja postaje jednakopravni medij izražavanja sa slikarstvom, kiparstvom i arhitekturom. Opisana je bogata suradnja umjetnika i kreatora te modna središta Beča i Pariza, na koje se zagrebačka moda referira, a na što ukazuje modni tisak, fotografije i sačuvani odjevni predmeti. U radu su prikazani odjevni oblici ženske, muške i dječje mode. Spominju se nazivi tkanina te je dan osvrt na najznačajnije zagrebačke kreatore (Gjuro Matić, Josip Pest).

Orijentalizam koji je obilježio početak stoljeća i zahvatio modna strujanja većih europskih metropola, odrazio se u našoj sredini na specifičan način.

U duhu promicanja nacionalnog identiteta putem odjeće analizirana je tekstilna proizvodnja Industrije Salamona Bergera, inspirirana hrvatskom tradicijskom baštinom. Proizvodnja proizašla iz Bergerove tvornice tako je ostavila svoj mali doprinos europskoj modnoj slici početka stoljeća. U rekonstrukciji zagrebačke kulture odijevanja kraja 19. i početka 20. stoljeća korištena je sačuvana materijalna građa iz zagrebačkih muzeja, onodobni tisak, fotografija, slikarska dijela te modna ilustracija. x